

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M., s.r.o.**
v **likvidácii**, B., D., IČO: X., zastúpeného
JUDr. M., advokátkou, A., Bánovce nad Bebravou, proti žalovaným v 1. rade: **N., s.r.o.**, B.,
Bánovce nad Bebravou, IČO: X.,
v 2. rade: **M.**, D., P., vo 4. rade: **I.**, **M.**, **P.**, okres P. a v 5. rade: **J.**,
N., P., zastúpeným P., advokátom, H., P., o zaplatenie **60 475,27 Eur (1 821 878 Sk)**, na
odvolanie žalovaných
v 1., 2., 4. a 5. rade proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 1. júla 2005 č. k.
9 Cb 15/02-249, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 1. júla 2005 č. k.
9 Cb 15/02-249 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom rozhodol, že zmenkový platobný
rozkaz č. k. 13 Zm 19/02-34 z 24. mája 2002 ponecháva voči žalovaným v 1., 2., 4. a 5. rade
v platnosti v celom rozsahu. Zároveň uložil týmto žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi
na účet právnej zástupkyne spoločne a nerozdielne 33 714 Sk náhrady trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podanou žalobou sa pôvodne správca
konkurznej podstaty D., a.s. v konkurze, domáhal na základe vlastnej zmenky, vystavenej dňa
05. 12. 1997 žalovaným v 1. rade ako zmenkovým dlžníkom a zabezpečenej ručením
žalovaných v 2., 3., 4. a 5. rade, vydania zmenkového platobného rozkazu

na zaplataenie 1 821 878 Sk so 6 % úrokom od 31. 03. 2002 do zaplataenia, odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy a náhrady trov konania. Súd vydal dňa 24. 05. 2002 navrhovaný zmenkový platobný rozkaz, proti ktorému podali včas námietky žalovaní v 2. až 5. rade. Namietali prekážku litispendencie z dôvodu, že žalobca sa na Okresnom súde v Prievidzi v konaní vedenom pod sp. zn. 4Cb 12/02 domáha rovnakého nároku z úverovej zmluvy proti rovnakým účastníkom a na základe rovnakých skutkových okolností. Ďalej namietali tvrdenie žalobcu, že ide o vlastnú zmenku, pretože poskytnutý úver bol zabezpečovaný tromi blankozmenkami, ktoré mali byť doplnené podľa podmienok dohodnutých v záložnom liste, čo žalobca nerešpektoval a navyše záložný list neriešil postup voči ručiteľom, preto ide o neplatný právny úkon z dôvodu jeho neurčitosti. Namietali aj neplatnosť zmenky pre absenciu bezpodmienečného sľubu zaplatiť zmenkovú sumu a pre neurčitosť platobného miesta. Tvrдили tiež, že zmenkou zabezpečený záväzok zo zmluvy o úvere bol splatený, resp. mal byť plnený realizáciou záložného práva. Žalovaný vo 4. rade vzniesol aj námietku premlčania. Na prejednanie námietok súd nariadil pojednávanie a vykonaným dokazovaním zistil, že na základe úverovej zmluvy č. 3098803001 z 25. 02. 1998 v znení dodatkov č. 1 a 2 poskytla Dopravná banka, a.s., žalovanému v 1. rade úver vo výške 4 324 500 Sk a veriteľ podľa tejto zmluvy a záložného listu č. 3098803001 prevzal od dlžníka tri vlastné blankozmenky s právom veriteľa vpísať dlžnú sumu a dátum splatnosti pre prípad omeškania so splátkami úveru alebo úrokov dlhšie ako 30 dní. Blankozmenku okrem žalovaného v 1. rade ako dlžníka podpísali žalovaní v 2. až 5. rade ako ručiteľia. Žalobca do blankozmenky doplnil zmenkovú sumu vo výške 1 821 878 Sk, dátum splatnosti 30. októbra 2001 a listom z 27. 09. 2001 vyzval dlžníka na zmenkové plnenie podľa zmenky v sídle úpadcu. Žalovaný v 3. rade v priebehu konania zomrel, preto súd konanie voči nemu zastavil. Na základe zmlúv o postúpení pohľadávok uzavretých medzi žalobcom a S-Invest, s.r.o. dňa 23. 01. 2003, medzi S, s.r.o. a T. I. L. dňa 29. 01. 2003 a medzi T. I. L. a M., s.r.o. dňa 20. 04. 2004 nadobudla pohľadávku zo zmenky posledne menovaná spoločnosť a súd uznesením z 12. 11. 2004 pripustil jej vstup do konania na strane žalobcu.

Súd dospel k záveru, že žalovaný v 1. rade vystavil listinu v podobe zmenky nevyplnenej v súlade s § 77 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. zabezpečenú ručením žalovaných v 2. až 5. rade v súlade s § 77 ods. 3 cit. zákona, ktorú súd posúdil ako zmenku platnú doplnenú žalobcom v súlade s dohodou o vyplňovacom práve, ktorá bola obsiahnutá

v úverovej zmluve i v záložnom liste. Námiетка neexistencie dlhu v konaní nebola preukázaná. Ako nedôvodnú súd vyhodnotil aj námietku litispendencie v súvislosti so sporom z úverovej zmluvy, pretože právo zo zmenky je samostatným nárokom. Dôvodná nie je ani námiетка premlčania, pretože zmenka bola splatná 30. 10. 2001 a žaloba bola podaná 15. 04. 2002, teda pred uplynutím trojročnej premlčacej lehoty podľa § 70 ods. 1 cit. zákona. Pretože námietky žalovaných boli neúspešné, súd ponechal zmenkový platobný rozkaz v celom rozsahu v platnosti. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v celkovej výške 33 714 Sk.

Proti tomuto rozsudku podali žalovaní v 2., 3., 4. a 5. rade odvolanie s odôvodnením, že rozsudok považujú za nezákonný. Namietali, že súd nezohľadnil prekážku litispendencie, spočívajúcej v prejednávaní žaloby na Okresnom súde v Prievidzi v konaní vedenom pod sp. zn. 4Cb 12/02 s rovnakým nárokom, s rovnakými účastníkmi konania a rovnakými skutkovými okolnosťami. Súd neakceptoval ani ich tvrdenie, že žalobca pri vyplnení zmenky nepostupoval v súlade so záložným listom a neriešil otázku postupu žalobcu voči ručiteľom, lebo inak by musel riešiť aj otázku neplatnosti tohto právneho úkonu. Naďalej zotrvávajú na stanovisku, že zmenkou zabezpečený záväzok mal byť splatený realizáciou záložného práva. Rovnako trvajú na námietke neplatnosti zmenky pre absenciu bezpodmienečného sľubu zaplatiť zmenkovú sumu a pre neurčitosť platobného miesta. Ďalej uviedli, že postupom súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože súd vo veci rozhodol na pojednávaní dňa 1. júla 2005 bez ich účasti, hoci svoju neprítomnosť riadne ospravedlnili a žalovaný vo 4. rade prejavil záujem zúčastniť sa pojednávania. Navrhli preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že v konaní došlo k vade, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie.

Pokiaľ súd prvého stupňa pri rozhodovaní o námietkach žalovaných proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu dospel k záveru o ich neopodstatnenosti, a preto rozhodol o ponechaní zmenkového platobného rozkazu v celom rozsahu v platnosti, s týmto právnym názorom, ako aj jeho odôvodnením, sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, na jeho správne dôvody odkazuje a tieto len na zdôraznenie ich správnosti dopĺňa.

Namietanú prekážku litispendencie súd prvého stupňa správne vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože ide o dva rozdielne nároky, a to nárok zo zmluvy o úvere a nárok zo zmenky. Platí to aj v prípade, ak zmenka zabezpečuje pohľadávku zo zmluvy o úvere, kedy ale v dôsledku indosamentu spravidla dochádza k strate námietok, ktoré mohol zmenkový dlžník uplatniť proti pôvodnému majiteľovi zmenky, a to predovšetkým námietok kauzálnych.

Neobstojí ani tvrdenie, že žalobca nedoplnil zmenku v súlade s vyplňovacím oprávnením obsiahnutým v záložnom liste. Vyplýva z neho oprávnenie veriteľa v prípade, že dlžník nezaplatí úroky alebo splátku dlhšie ako 30 dní, vpísať do blankozmenky dlžnú sumu a dátum splatnosti a a vyzvať dlžníka na zaplatenie. Takto vyplnená zmenka zaväzuje bez ďalšieho aj avalistov.

V odvolaní žalovaní navyše namietali, že záväzok zabezpečovaný zmenkou mal byť splatený realizáciou záložného práva. Tu treba predovšetkým uviesť, že vzhľadom na koncentračnú zásadu, ktorá vyplýva z ustanovenia § 175 ods. 1 OSP, predmetom odvolacieho konania môžu byť iba tie námietky, ktoré odvolatelia uplatnili v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu. V nich uviedli, že pohľadávka zo zmluvy o úvere bola vysporiadaná predajom ťahača, na zakúpenie ktorého bol úver použitý, čo však v konaní nebolo preukázané. Navyše, zriadenie záložného práva dáva veriteľovi možnosť, nie povinnosť, využiť ho na uspokojenie svojej pohľadávky.

Okrem námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu odvolatelia v odvolaní tvrdili, že im postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože súd o námietkach rozhodol na pojednávaní v ich neprítomnosti, hoci sa riadne ospravedlnili. Zodpovedá skutočnosti, že žalovaní v 2. a 4. rade svoju neúčast' ospravedlnili, ale nežiadali o odročenie pojednávania. Žalovaný v 3. rade sa pojednávania nezúčastnil z dôvodu stomatologického ošetrovania, čo súd nevyhodnotil ako dôležitý dôvod a táto skutočnosť navyše nebránila, aby sa pojednávania zúčastnil ich právny zástupca. S prihliadnutím na skutočnosť, že konanie začalo 15. 04. 2002, vo veci bolo vytýčených päť pojednávania (17. 09. 2002, 28. 11. 2002, 06. 02. 2003, 22. 01. 2004 a 14. 10. 2004), na ktorých sa nezúčastnil ani jeden zo žalovaných, a ani ich právny zástupca, a žalobca podal sťažnosť na prieťahy v konaní, odvolací súd nepovažuje tvrdenie žalovaných o odňatí možnosti konať pred súdom za opodstatnené.

Odvolací súd však považuje za nevyriešenú otázku vecnej aktívnej legitímácie spoločnosti M., s.r.o. Je nesporné, že zmenka bola vystavená v prospech D., a.s. a po vyhlásení konkurzu na jej majetok bol oprávnený na uplatnenie nároku z nej správca konkurznej podstaty. V priebehu konania však došlo k viacnásobnému postupovaniu uplatnenej pohľadávky a súd pripúšťal zámenu na strane žalobcov, ale len na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, bez preukázaného indosamentu predmetnej zmenky. Navyše, v poslednej zmluve o postúpení pohľadávky, uzavretej dňa 20. 04. 2004 medzi postupcom T. I. L. a postupníkom M., s.r.o. bola postupovaná pohľadávka označená iba ako pohľadávka vyplývajúca z úverovej zmluvy č. 3098803001. V prípade práva na peňažné plnenie zo zmenky ako cenného papiera však nie je právnou skutočnosťou, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv, alebo povinností, zmluva o postúpení pohľadávok, ale na prevod je potrebný rubopis (§ 21 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z. z.).

Pretože súd prvého stupňa vychádzal z iného právneho názoru, spoločnosti M., s.r.o. priznal postavenie veriteľa zo zmenky bez právne relevantného preukázania tejto skutočnosti.

Z uvedených dôvodov, odvolací súd jeho odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 29. apríla 2009

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.